

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.023.04.2018

Pan Piotr Woźniak
Prezes Zarządu
Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa
Spółka Akcyjna
01-224 Warszawa, ul. M. Kasprzaka 25

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/019 – „Odprawy dla kadry kierowniczej w strategicznych spółkach Skarbu Państwa w latach 2011 - 2017”.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo Spółka Akcyjna ul. M. Kasprzaka 25, 01 - 224 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Woźniak, Prezes Zarządu, od 11 lutego 2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: - Michał Szubski, Prezes Zarządu, do 31 grudnia 2011 r.; - Marek Karabuła, p.o. Prezesa Zarządu, od 1 stycznia 2012 r. do 18 marca 2013 r.; - Grażyna Piotrowska – Oliwa, Prezes Zarządu, od 19 marca 2012 r. do 29 kwietnia 2013 r.; - Mirosław Szkałuba, p.o. Prezesa Zarządu, od 29 kwietnia 2013 r. do 30 czerwca 2013 r.; - Jerzy Kurella, p.o. Prezesa Zarządu, od 1 lipca 2013 r. do 30 grudnia 2013 r.; - Mariusz Zawisza, Prezes Zarządu, od 1 stycznia 2014 r. do 11 grudnia 2015 r.; - Piotr Woźniak, p.o. Prezesa Zarządu, od 11 grudnia 2015 r. do 10 lutego 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	- Zasady kształtowania wynagrodzeń kadry kierowniczej spółki, jako podstawy do naliczania odprawy. Wyniki ekonomiczno-finansowe spółki. Zasadność przyznawania w umowach z członkami kadry kierowniczej spółki dodatkowych świadczeń, w tym w postaci odpraw oraz odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji. - Stosowanie w praktyce zasad wynagradzania osób zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych spółki, w tym wypłata świadczeń m.in. w postaci odprawy i odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji. Fluktuacja kadr na stanowiskach kierowniczych spółki, w tym na stanowiskach członków zarządu. Realizacja obowiązku dokonywania analiz oświadczeń majątkowych składanych przez członków zarządu w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa¹ oraz w spółkach, w których Skarb Państwa² posiada ponad 50% akcji/udziałów lub głosów w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy³.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2017 r. oraz działania jednostki kontrolowanej podejmowane przed, jak i po tym okresie, o ile miały one bezpośredni wpływ lub związek z ustaleniami stanu faktycznego dotyczącymi okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę Kontroler	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie Janusz Zakrzewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA 154/2018 z 4 października 2018 r.

(akta kontroli str.1-6)

¹ Dalej: jsSP

² Dalej: SP

³ Dalej: WZA

⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność PGNiG S.A.⁶ w latach 2011-2017 w zakresie kształtowania zasad przyznawania odpraw dla kadry kierowniczej Spółki oraz ich wypłacania.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W PGNiG S.A. stosowane były zasady wynagradzania członków Zarządu wynikające z przepisów ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁷. Spółka wdrożyła również nowe zasady wynagradzania, wynikające z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁸. Przyjęty w nich przedział wynagrodzeń członków Zarządu odpowiadał wymogom ustawowym. Sytuacja majątkowo-finansowa Spółki ulegała w okresie objętym kontrolą, pomimo okresowych wahań, poprawie. Jednocześnie od 2014 r. następowało stopniowe zmniejszanie indywidualnych wynagrodzeń członków Zarządu⁹. Świadczenia wypłacane odchodzącym członkom kadry kierowniczej, w tym członkom Zarządu Spółki były prawidłowe, co do podstawy i wysokości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zasady wynagradzania kadry kierowniczej w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Opis stanu faktycznego

PGNiG S.A. jest spółką giełdową, której podstawową działalnością jest poszukiwanie i wydobywanie gazu ziemnego oraz ropy naftowej a także poprzez kluczowe Spółki, import, magazynowanie, sprzedaż, dystrybucja paliw gazowych i płynnych oraz produkcja ciepła i energii elektrycznej. Spółka jest liderem gazu ziemnego, w której Skarb Państwa jest większościowym akcjonariuszem posiadającym 71,88% głosów na WZA PGNiG S.A.

(akta kontroli str. 7-9)

W latach 2011-2018 (I poł) funkcje w Zarządzie PGNiG (prezesa Zarządu lub członka Zarządu) pełniło łącznie 21 osób, z których jedna była członkiem Rady Nadzorczej delegowanym do czasowego wykonywania funkcji członka Zarządu, a następnie po okresie delegacji została powołana na stanowisko wiceprezesa. Sześć osób wykonywało swoje funkcje na podstawie umowy o pracę (w tym trzy od 2013 r. na podstawie umowy o świadczeniu usług w zakresie zarządzania, tzw. „kontraktu menadżerskiego”), natomiast 15 na podstawie kontraktu menadżerskiego.

W 2011 r. funkcję członka Zarządu pełniło 5 osób, w 2012 r. – 5, w 2013 r. – 10, w 2014 r. – 6, w 2015 r. – 5, w 2016 r. – 8, w 2017 r. – 7. Na dzień rozpoczęcia kontroli Zarząd Spółki składał się z 6 osób. W okresie objętym kontrolą z funkcji Członka Zarządu zostało odwołanych 15 osób.

(akta kontroli str. 5-6)

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej również: Spółka.

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 1252, dalej: *ustawa kominowa*.

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2190, dalej: *ustawa o wynagrodzeniach zarządu*.

⁹ Koszty Zarządu, a także ich udział w ogólnych kosztach wynagrodzeń ulegały wahaniom. Wynagrodzenie zarządu wynosiło od 0,21% ogólnych kosztów wynagrodzeń w 2012 r. do 1,63% w 2017 r.

¹⁰ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Określanie poziomu wynagrodzeń członków zarządu na podstawie ustawy kominowej

Zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki zatrudnionych na podstawie umowy o pracę uregulowane były Uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 18 grudnia 2001 r. oraz Uchwałą nr 1 NWZW Spółki z dnia 19 czerwca 2006 r.

Ustalane w ww. Uchwałach warunki umów o świadczenie pracy z prezesem i członkami Zarządu Spółki były zgodne z art. 8 pkt. 3 ustawy kominowej. Wysokość wynagrodzenia miesięcznego dla prezesów Zarządu stanowiła [...] ¹¹przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez Prezesa GUS, a dla pozostałych członków [...] ¹². Wynagrodzenia te wynosiły [...] ¹³ dla prezesów oraz [...] ¹⁴ dla pozostałych członków zarządu (do końca I kw. 2013 r.). Ponadto zgodnie z Uchwałą i umowami o pracę:

- członkom Zarządu, w zależności od osiągniętych wyników finansowych oraz realizacji innych zadań, mogła być przyznana nagroda roczna w wysokości nieprzekraczającej [...] ¹⁵ ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego osiągniętego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody,
- w razie odwołania ze stanowiska lub rozwiązania umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia, członkom Zarządu mogła być przyznana odprawa w wysokości nie wyższej niż [...] ¹⁶ wynagrodzenia miesięcznego,
- w związku z wygaśnięciem z jakiegokolwiek przyczyny umowy o pracę członkom Zarządu przysługiwało odszkodowanie, z tytułu zawartej umowy o zakazie konkurencji, wypłacane miesięcznie w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego, przez okres 12 miesięcy licząc od dnia zaprzestania obowiązywania umowy.

Powyższe warunki określono zgodnie z art. 5 ust. 3, art. 10 i art. 12 *ustawy kominowej*.

(akta kontroli str. 16-17, 20-30, 133)

Zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki wykonujących swoje zadania na podstawie kontraktów menadżerskich (od II kw. 2013 r.) regulowały kolejne uchwały Rady Nadzorczej Spółki: Nr 60/VI/2013 z dnia 27 marca 2013 r., Nr 12/VI/2013 z dnia 23 stycznia 2014 r., Nr 39/VII/2016 z dnia 11 marca 2016 r. Wszystkie Uchwały zawierały wzory umów o świadczenie usług zarządzania.

Wszystkie umowy zawarte od II kw. 2013 r. zawierały postanowienia wyłączające zastosowanie ustawy kominowej w odniesieniu do osób zarządzających Spółką w związku ze spełnieniem wymogów art. 3 ust. 2 tej ustawy. Umowy zawierały zobowiązanie zarządzającego do zawarcia na własny koszt ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia usług zarządzania, na kwotę 200 mln zł. Członkowie Zarządu w okresie obowiązywania ustawy kominowej posiadali polisy ubezpieczeniowe.

(akta kontroli str. 31-101)

¹¹ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.) w **związku** z art. 11 ust. 2 **ustawy** z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419 ze zm.).

¹² Patrz przypis nr 11.

¹³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330 ze zm.) w **związku** z art. 11 ust. 2 **ustawy** z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419 ze zm.).

¹⁴ Patrz przypis nr 11.

¹⁵ Patrz przypis nr 11.

¹⁶ Patrz przypis nr 11.

Szczegółowa analiza ww. Uchwał oraz zawartych na ich podstawie umów wykazała, że:

- w związku ze zmianą, z początkiem II kwartału 2013 r. zasad wynagradzania członków Zarządu i nawiązywaniem stosunku pracy na podstawie umów o świadczenie usług zarządzania wzrosło (w stosunku do umów o pracę): [...] ¹⁷ miesięczne wynagrodzenie (wynosiło ono dla członków Zarządu [...] ¹⁸) zastąpiono nagrodę roczną premią MBO do [...] ¹⁹ wynagrodzenia rocznego, oraz zwiększono odprawę w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z wygaśnięciem mandatu Zarządzającego z 3-krotnego do 6-krotnego wynagrodzenia stałego.
- z początkiem roku 2014 r. ograniczono o [...] ²⁰ miesięczne wynagrodzenie prezesa (do kwoty [...] ²¹) oraz o [...] ²² wynagrodzenie pozostałych członków Zarządu (do [...] ²³), zrezygnowano z odpraw oraz ograniczono o [...] ²⁴ premię MBO i wysokość miesięcznego odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji.
- dalsze ograniczenia wprowadzono w I kwartale 2016 r. poprzez zmniejszenie o kolejne [...] ²⁵ miesięcznego wynagrodzenia (wynosiło ono dla członków Zarządu [...] ²⁶) oraz premii MBO [...] ²⁷. Skrócono do 6 miesięcy okres wypłacania miesięcznego odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji i okres pełnienia funkcji warunkujący wypłatę odszkodowania do, co najmniej 9-miesięcy.

(akta kontroli str.31-101)

Odnosnie zwiększenia z początkiem II kw. 2013 r. wysokości wypłacanej odprawy w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z wygaśnięciem mandatu Zarządzającego z 3-krotnego do 6-krotnego wynagrodzenia stałego, Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że ustawa kominowa wprost przewidywała możliwość zawarcia cywilnoprawnej umowy o zarządzanie z członkiem zarządu, w której wynagrodzenie takiego członka zarządu nie będzie ograniczone limitami przewidzianymi w tej ustawie. Warunkiem zawarcia takiej umowy było spełnienie przesłanek określonych w ustawie, które zostały wówczas spełnione.

(akta kontroli str. 148, 150-151)

Zdaniem NIK, wydłużenie okresu wypłacania odpraw członkom kadry kierowniczej z okresu 3 do 6 miesięcy, choć dopuszczalne ówczesznie obowiązującymi przepisami prawa, powinno mieć uzasadnienie ekonomiczne i merytoryczne, bowiem jest związane ze zwiększeniem kosztów działalności Spółki, w przypadku wypłaty takiej odprawy. Spółka nie przedstawiła argumentacji zawierającej takie uzasadnienie.

Określanie poziomu wynagrodzeń członków zarządu po wejściu w życie ustawy o wynagrodzeniach zarządu

W Spółce wprowadzono regulacje wewnętrzne dotyczące wypłat wynagrodzeń oraz innych świadczeń dla członków Zarządu, zgodnie z wymogami określonymi w art. 4 ust. 2 pkt 5 oraz art. 4 ust. 4 pkt 2 ustawy o wynagrodzeniach zarządu. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie PGNiG S.A uchwaliło dnia 24 listopada

¹⁷ Patrz przypis nr 11.

¹⁸ Patrz przypis nr 11.

¹⁹ Patrz przypis nr 11.

²⁰ Patrz przypis nr 11.

²¹ J.w.

²² Patrz przypis nr 11.

²³ J.w.

²⁴ Patrz przypis nr 11.

²⁵ Patrz przypis nr 11.

²⁶ J.w.

²⁷ Patrz przypis nr 11.

2016 r.²⁸, zgodnie z wymogiem określonym w art. 21 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniach członków zarządu, wytyczne dla RN do określenia kwotowo miesięcznego wynagrodzenia stałego członków Zarządu oraz do określenia treści umowy na warunkach wskazanych ww. ustawą.

Wielkość średniorocznego zatrudnienia oraz wartość aktywów Spółki w 2015 r. (odpowiednio 4 900 osób w przeliczeniu na etaty oraz 35 030 974 tys. zł) uprawniały do określenia części stałej wynagrodzenia członków Zarządu na poziomie od 7 do 15-krotności podstawy wymiaru²⁹.

Ponadto NWZ ustaliło dodatkowe cele Zarządcze do wykonania w terminie do 30 czerwca 2017 r., w tym m.in. wdrożenie zasad wynagradzania członków organów zarządzających i nadzorujących zgodnych z przepisami ustawy o wynagrodzeniach zarządu we wszystkich spółkach Grupy Kapitałowej.

(akta kontroli str. 102-112)

Działając na podstawie powyższej uchwały, RN Spółki ustaliła w wymaganym terminie (19 czerwca 2017 r.) w Uchwale nr 32/VII/2017 wysokość stałego wynagrodzenia miesięcznego dla członków Zarządu, w tym Prezesa przy zastosowaniu współczynników [...] ³⁰ wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, na poziomie [...] ³¹, a także wynagrodzenie uzupełniające, w wysokości maksimum 55% rocznego wynagrodzenia stałego, uzależnione od poziomu realizacji przez członka zarządu określonych celów zarządczych. Ponadto ustalono, że łączne roczne wynagrodzenie całkowite zarządzającego, nie może przekroczyć iloczynu kwoty [...] ³² oraz liczby miesięcy kalendarzowych, przez które pełnił on swoje obowiązki. Wprowadzono odprawę w wysokości 3-krotności wynagrodzenia stałego.

W przypadku 6 osób, z którymi zawarto 28 czerwca 2017 r. umowy o zarządzanie po przyjęciu w Spółce uchwał określających zasady kształtowania wynagrodzeń, całkowita wysokość wypłaconych wynagrodzeń miesięcznych była zgodna z kwotami wskazanymi w uchwałach RN Spółki oraz w przedziałach określonych przez WZA Spółki.

(akta kontroli str. 113-132)

1.2. Zawierane z członkami Zarządu w okresie objętym kontrolą umowy o pracę oraz umowy o świadczenie usług zarządzania zawierały postanowienia dotyczące zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa. Zgodnie z umowami, członkowie Zarządu byli zobowiązani do zachowania tajemnicy, także po ustaniu stosunku prawnego wiążącego Zarządzającego i Spółkę, pod rygorem odpowiedzialności cywilnej przez okres trzech lat, a w umowach zawieranych od III kwartału 2017 r. – pięciu lat, z zastrzeżeniem postanowień zawartych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa przewidujących dłuższe okresy obowiązku zachowania w tajemnicy informacji.

Zobowiązanie dotyczyło informacji niepodanych do wiadomości publicznej, jakie Zarządzający uzyskał w związku lub przy okazji wykonywania obowiązków na podstawie umowy, w szczególności informacji stanowiących tajemnicę Spółki zwłaszcza danych programowych, technicznych, technologicznych,

²⁸ Uchwała nr 9/XI/2016 w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu Spółki PGNiG S.A

²⁹ Podstawa wymiaru - wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

³⁰ Patrz przypis nr 11.

³¹ Patrz przypis nr 11.

³² Patrz przypis nr 11.

organizacyjnych, finansowych, personalnych, handlowych, statystycznych, pracowniczych oraz informacji ustawowo chronionych.

(akta kontroli str. 39, 72, 77-78, 94-95, 125, 133)

1.3. W okresie objętym kontrolą Spółka rozwiązała umowy o pracę/umowy o świadczenie usług zarządzania z 15 członkami Zarządu. Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu, z którymi rozwiązano umowy o pracę/umowy o świadczenie usług zarządzania, stanowiące podstawę wypłaty odpraw (4 osoby), odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji (11 osób), ekwiwalent za niewykorzystany urlop (6 osób), mieściły się w granicach określonych uchwałami organów Spółki WZA. W przypadku dwóch osób, z którymi rozwiązano stosunek pracy przed ukończeniem miesiąca, wysokość wynagrodzenia uległa proporcjonalnemu zmniejszeniu.

(akta kontroli str. 15-17)

1.4. W okresie objętym kontrolą wynik finansowy netto Spółki poprawiał się, wynosząc w kolejnych latach: 2011 r. – 1 615 691 tys. zł, 2012 r. – 1 918 482 tys. zł, 2013 r. – 1 688 581 tys. zł, 2014 r. – 1 894 894 tys. zł, 2015 r. – 1 471 511 tys. zł, 2016 r. – 2 575 891 tys. zł, 2017 r. – 2 034 103 tys. zł oraz w I połowie 2018 r. – 2 791 406 tys. zł). Poprawie wyniku finansowego towarzyszył spadek średniorocznego zatrudnienia, które zmalało z poziomu 8 953 pracowników w 2011 r. do 4 690 pracowników w I poł. 2018 r.

W badanym okresie wydatki na wynagrodzenia Zarządu, a także ich udział w ogólnych kosztach wynagrodzeń ulegały wahaniom. Wynagrodzenie zarządu wynosiło: w 2011 r. – 1 554 tys. zł, co stanowiło 0,24% kosztów wynagrodzeń ogółem, w 2012 r. – 1 626 tys. zł (0,21%), w 2013 r. – 5 760 tys. zł (0,91%), w 2014 r. – 7 872 tys. zł (1,52%), w 2015 r. – 5 468 tys. zł (1,04%), w 2016 r. – 5 674 tys. zł (1,32%), w 2017 r. – 7 433 tys. zł (1,63%), w I połowie 2018 r. – 2 645 tys. zł (1,16%). Znaczący wzrost kosztów ponoszonych przez Spółkę na wynagrodzenie zarządu od 2013 r. wynikał ze zmiany sposobu zatrudniania, tj. nawiązywanie stosunku pracy z członkami Zarządu na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania.

(akta kontroli str. 15-17)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

OBSZAR

2. Wynagradzanie kadry kierowniczej w praktyce, jako podstawa do wypłacania odpraw.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Spośród 21 osób, które pełniły funkcję członka Zarządu, w okresie objętym kontrolą, wypłata odprawy w wyniku odwołania przez RN miała miejsce w trzech przypadkach oraz w jednym przypadku w wyniku rezygnacji i dotyczyła członków Zarządu pełniących swoje obowiązki na podstawie umów o świadczenie usług zarządzania zawartych w kwietniu 2013 r. Podstawą naliczenia wysokości odprawy było stałe miesięczne wynagrodzenie członka Zarządu.

Zgodnie z ww. umowami członkom Zarządu, w przypadku wygaśnięcia umowy w związku z wygaśnięciem mandatu, z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku zatrudnienia, przysługiwała odprawa w wysokości sześciokrotności stałego miesięcznego wynagrodzenia, co stanowiło dla wszystkich ww. członków Zarządu łącznie kwotę netto [...] ³³.

³³ Patrz przypis nr 11.

W wyniku wygaśnięcia umowy w związku z wygaśnięciem mandatu Spółka wypłaciła czterem członkom Zarządu odprawę w kwocie ogółem brutto [...] ³⁴, która mieściła się w granicach określonych umowami.

Jedenastu członkom Zarządu wypłacono odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji w kwocie ogółem 7 373,0 tys. zł. Spółka dokonywała wypłaty odszkodowań, zgodnie z postanowieniami wynikającymi z umów. Podstawą naliczenia wysokości odprawy było stałe miesięczne wynagrodzenie członka Zarządu, a podstawą jej wypłaty złożenie pisemnego oświadczenia o nienaruszeniu zakazu konkurencji po zaprzestaniu obowiązywania umowy, każdego miesiąca trwania zakazu konkurencji.

Sześciu członkom Zarządu, którzy byli zatrudnieni na umowę o pracę wypłacono ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w łącznej kwocie 144,8 tys. zł (od 1,5 do 47,4 tys. zł), w tym trzem członkom Zarządu w wyniku wygaśnięcia umowy w związku z wygaśnięciem mandatu oraz trzem, z którymi rozwiązano umowę w związku z zawarciem kontraktów menedżerskich ³⁵.

(akta kontroli str.16-17, 31-101, 133-137)

2.2. W okresie objętym kontrolą, poza członkami Zarządu, nie wystąpiły przypadki wypłaty odprawy osobom zwalnianym ze stanowisk kierowniczych. Natomiast osobom tym przysługiwało odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji. Analiza dokumentacji pracowników odwołanych ze stanowiska dyrektora oddziału zamiejscowego wykazała, że umowę o pracę rozwiązano z czterema dyrektorami oddziałów zamiejscowych. Zgodnie z zawartymi umowami, wysokość odszkodowania stanowiła 100% wynagrodzenia miesięcznego. Było ono wypłacane trzem dyrektorom przez okres 12 oraz jednemu dyrektorowi przez okres 6 miesięcy od dnia rozwiązania umowy o pracę. Łącznie z tytułu zakazu konkurencji Spółka wypłaciła dyrektorom 1 285,8 tys. zł.

(akta kontroli str.17, 133, 145)

2.3. RN PGNiG Uchwałami nr 88, nr 89, nr 90/VII/2015 z dnia 11 grudnia 2015 r., działając na podstawie § 33 ust. 3 pkt 1 statutu Spółki ³⁶ spośród czterech członków Zarządu odwołała trzech. W związku ze zmianą składu zarządu, z inicjatywy pracodawcy na podstawie art. 30 kodeksu pracy została rozwiązana umowa o pracę za porozumieniem stron z siedmioma osobami kadry kierowniczej. Odszkodowanie z tytułu zakazu konkurencji, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zawartymi umowami, w kwocie ogółem 1 501,8 tys. zł wypłacono czterem osobom.

(akta kontroli str.139-144)

2.4. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki opóźnień w wypłatach należnych odpraw i odszkodowań. Natomiast Spółka odmówiła wypłaty odprawy dwóm członkom Zarządu odwołanym ze stanowiska 29 kwietnia 2013 r.

Pozwem o zapłatę w postępowaniu nakazowym z 24 lipca 2013 r. dwóch byłych członków Zarządu wystąpiło do Sądu Okręgowego w Warszawie Wydziału XX Gospodarczego o zapłatę kwoty ogółem 1 549,8 tys. zł wraz z odsetkami.

Spółka 9 września 2013 r. złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty. Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy wyrokiem z dnia 29 lipca 2016 r. zasądził od PGNiG S.A., na rzecz powodów kwotę 1 549,8 tys. zł wraz z odsetkami.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, w wyniku wniesionej przez PGNiG S.A 30 stycznia 2017 r. apelacji, wyrokiem z 7 sierpnia 2018 r. oddalił apelację. [...] ³⁷

³⁴ Patrz przypis nr 11.

³⁵ Rozwiązaniu umowy nie towarzyszyło zwolnienie ze świadczenia pracy.

³⁶ Uchwały nie zawierają powodów merytorycznych odwołania.

³⁷ Patrz przypis nr 11.

(akta kontroli str. 136-138, 146, 152-267)

2.5. Członkowie Zarządu umowami (o pracę, o świadczenie usług zarządzania, o zakazie konkurencji) zobowiązani byli m.in. w okresie jej obowiązywania oraz po rozwiązaniu umowy (w okresie 12 miesięcy, a od III kwartału 2017 r. 6 miesięcy) od ustania pełnienia funkcji, do nieprowadzenia działalności konkurencyjnej, wobec Spółki lub podmiotów zależnych od Spółki w ramach grupy kapitałowej, w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2017 r. o ochronie konkurencji i konsumentów³⁸, pośrednio lub bezpośrednio, bez względu na miejsce, formę działalności lub sposób jej prowadzenia.

W okresie obowiązywania zakazu konkurencji po ustaniu funkcji, członek Zarządu był zobowiązany do niezwłocznego pisemnego informowania Spółki o aktualnie prowadzonej lub zamierzonej wszelkiej aktywności gospodarczej, zawodowej lub zatrudnieniu i składania oświadczenia o nienaruszaniu zakazów określonych w umowie do 5-tego dnia każdego miesiąca, pod rygorem utraty odszkodowania. W przypadku naruszenia zakazu konkurencji Spółka zastrzegła sobie prawo do żądania zapłaty kary umownej w wysokości równej 100% łącznej wysokości odszkodowania.

(akta kontroli str. 42-45, 79-82, 96-99, 126-130, 133)

Prezes Zarządu wyjaśnił m.in., że weryfikacja wraz z wypłatą następowała tylko i wyłącznie na podstawie oświadczeń przekazanych do Spółki przez byłych członków Zarządu. W przypadku, gdy członek Zarządu chciał podjąć pracę w spółce konkurencyjnej w okresie objętym umową o zakazie konkurencji występował z takim wnioskiem, który następnie wymagał uzyskania zgody Spółki. W takim przypadku Spółka zwalniając z zakazu konkurencji zaprzestawała wypłat odszkodowania z tego tytułu.

(akta kontroli str. 149, 1151)

2.6. Analiza dokumentów wykazała, że odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji były wypłacane w ratach miesięcznych zgodnie z umowami, tj. w terminie do 10 dnia następnego miesiąca. Warunkiem dokonania wypłaty było pisemne oświadczenie członka Zarządu o przestrzeganiu zakazu konkurencji po ustaniu zatrudnienia składane Spółce na piśmie, w terminie do 5-tego dnia miesiąca następnego po miesiącu, za który odszkodowanie było należne. Nie stwierdzono wypłaty odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, za cały okres objęty tym odszkodowaniem, przed upływem tego okresu. Spółka zapoznawała osoby zobowiązane do przestrzegania zakazu konkurencji z wykazem obejmującym 66 podmiotów konkurencyjnych wobec Spółki lub podmiotów zależnych od Spółki w ramach grupy kapitałowej.

(akta kontroli str. 133-135)

2.7. Zgodnie z art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne³⁹, członkowie Zarządu PGNiG SA składają oświadczenia o stanie majątkowym Prezesowi Zarządu. W związku ze zmianą ustawy o wynagradzaniu zarządu, członkowie Zarządu PGNiG SA złożyli oświadczenia za rok 2016 oraz za rok 2017 w ustawowo wskazanym terminie.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że na podstawie analizy składanych oświadczeń o stanie majątkowym członków Zarządu PGNiG SA, nie zachodziły przesłanki do podejmowania dodatkowych działań w celu pogłębionej weryfikacji. Oświadczenia złożone Prezesowi Zarządu PGNiG SA nie wykazały naruszeń zakazów

³⁸ Dz. U. z 2018 r., poz. 798 ze zm.

³⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 1393

określonych w art. 4 ww. ustawy, a tym samym nie były podejmowane jakiegokolwiek działania w tym przedmiocie.

(akta kontroli str. 136-137)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, dn.

Kontroler
Janusz Zakrzewski
główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Dyrektor
Andrzej Panasiuk

.....
podpis

.....
podpis